

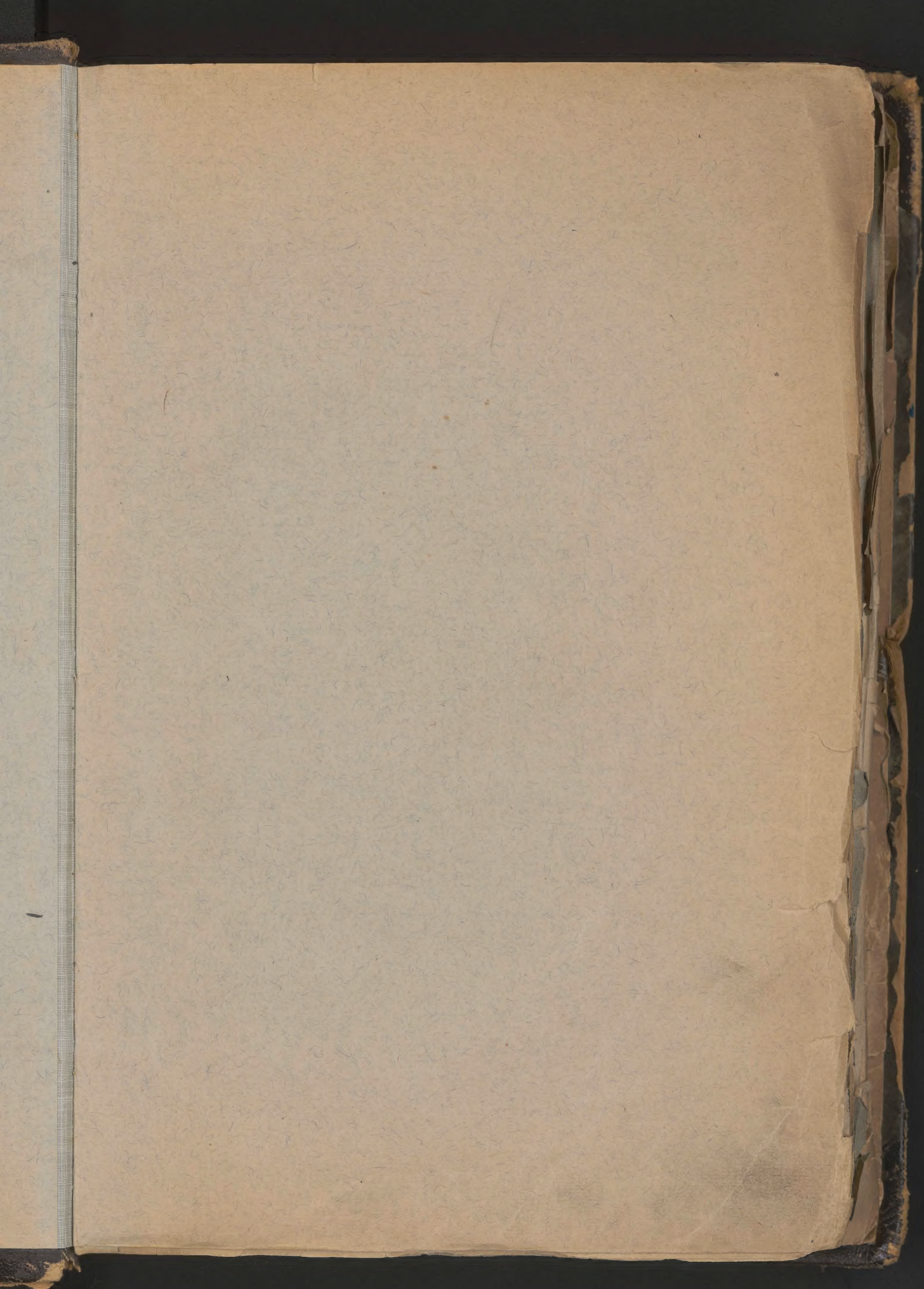
15027

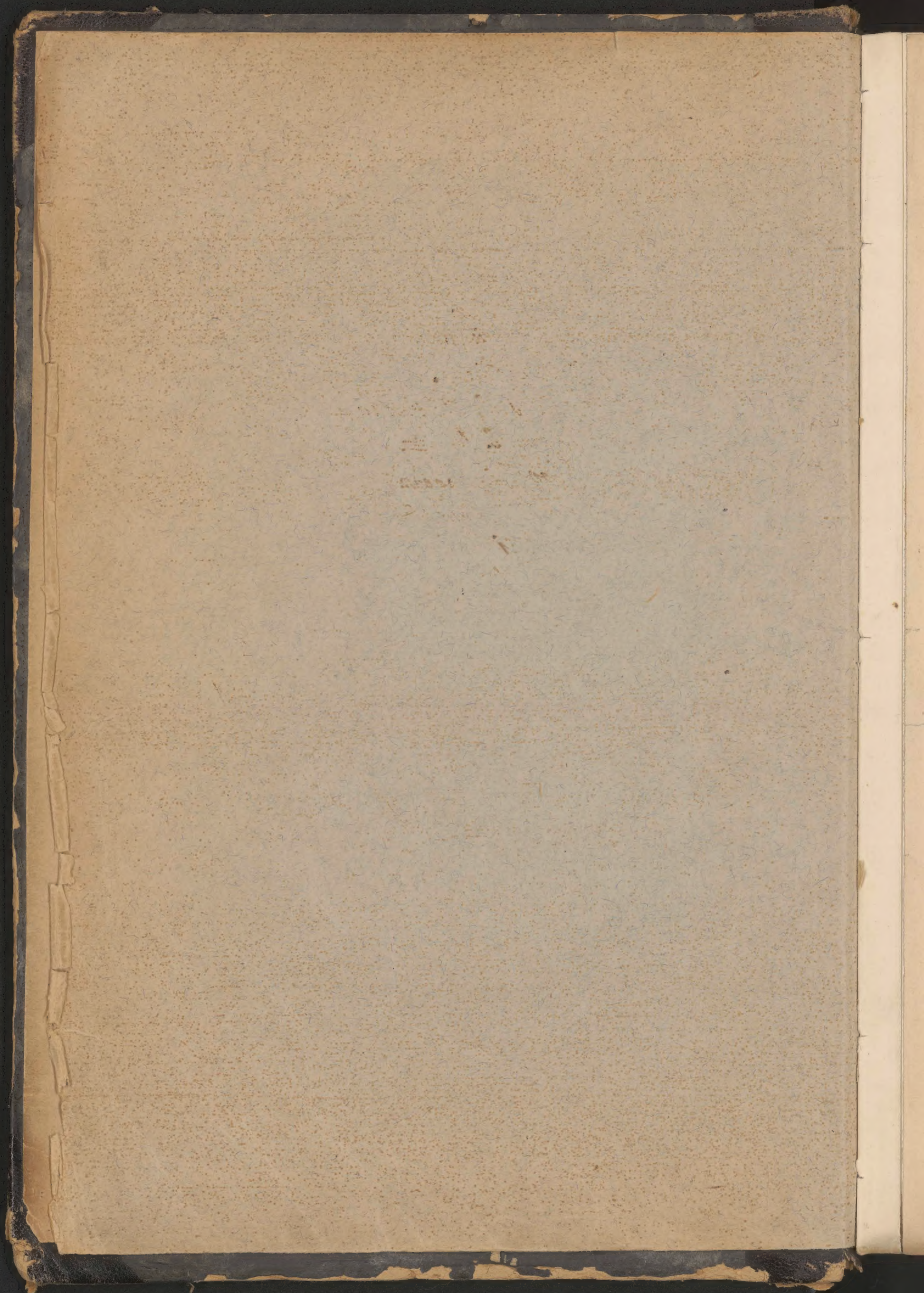
III

2

P

01123

15027. III.

1842

Sejm czteroletni
Mowy ustawy i pisma
zawarte w T. II. 1790-1791.

r. 1790.

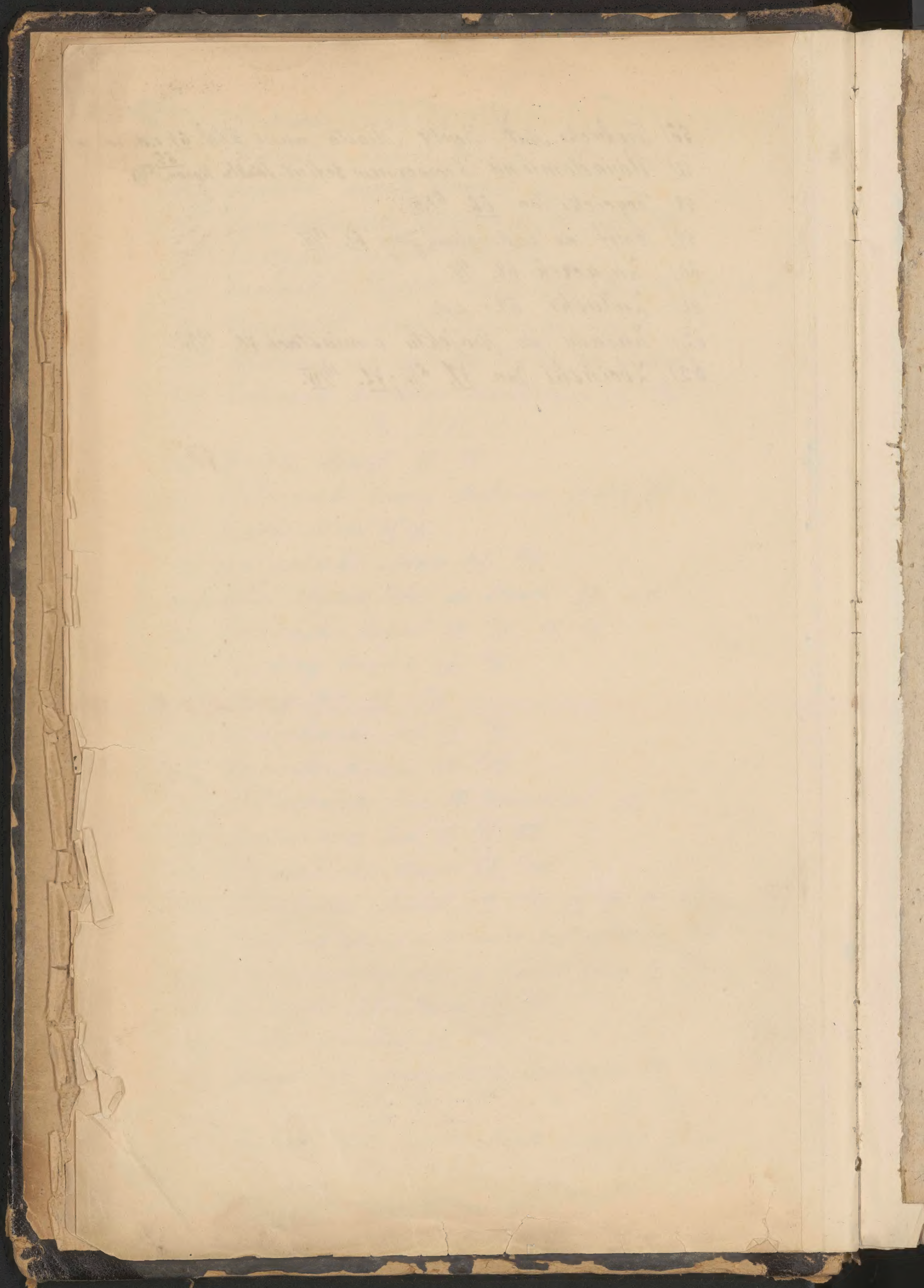
- 1.) Albertrandi J. Uwagi nad wolnością dru-
kowania 1. s. d.
- 2.) Chomiński Jan 2. 21/X.
- 3.) Co na tym Sejmie komiecznie ustanowić potrzeba 3. s. d.
- 4.) Sekiert Jan: List do Małachowskiego, marzaska 4. 3/X.
- 5.) Glawe Karol: Projekt banku narodowego 5. 8/XII.
- 6.) Kaspary Jan: 6. 7/XI, ~~ca~~
- 7.) Kościatkowski Tadeusz 7. 16/XIII.
- 8.) Krasinowski Adam 8. 17/X.
- 9.) Leszczyński 9. 10/XI. 1790.
- 10.) Lipiński Józef 10. 17/XI.
- 11.) Małachowski Stan. 11. 20/X. 12. 24/X. 13. 16/XI.
- 12.) Moszyński Franc. 14. s. d.
- 13.) Ostrzeżenie o fałszywym doniesieniu pod hasłem
Włocławian Starostwa Wielonickiego. 15. 23/III.
- 14.) Piniński Wojciech: Projekt względem Starostwa 16. s. d.
- 15.) Plenipotenci miast polskich. 17. s. d.
- 16.) Projekt o miejscu dla sejmów 18. s. d.
- 17.) " : Urządzenie fabryk 19. s. d.
- 18.) Prośba miasta Lublina 20. s. d.
- 19.) Prośba od officialistów skarbu koron. 21. s. d.
- 20.) " miast koron. i H. Ks. Lit. 22. s. d.
- 21.) Rozrządzenie zsyłki zbożowej o Kłonię i H. Ks. P. 23. s. d.
- 22.) Przewuski Seweryn: Protestacja przeciw duk. Tronu. 24. 25/X.
- 23.) Przewuski Józef: Manifest przeciw duk. Tronu 25. 11/X.
- 24.) Skarbiński Francim. Skarga. 26. 25/XI.
- 25.) Sokółowski Serafin 27. 10/XI.
- 26.) Sołtyk Stanisław: 28. 31/X.

- 27.) Stodnicki Franc. 29. $22/x$.
 28.) Staniłow August 30. $12/x$. 30a. $15/III$.
 29.) Suplika miasta Kowala 31. $30/V$.
 30.) Świętosławski Wojciech 32. $15/VII$; 33. $10/VIII$.
 31.) Taszycki Gabryel 34. $16/XI$.
 32.) Trzebiński: Projekt względem starosty 35. s. d.
 33.) Uniwersał Skonf. Stanów 36. s. d.
 34.) Ukazanie na wojewodę Łabę. 37. s. d.
 35.) Zalecenie kommisji skarbu koron. 38. $25/XII$.

R. 1791

- 36.) Brexa Stanisł.: 39. $4/I$.
 37.) Chołoiński Ksawery: Reforma dyktów 40. s. d.
 38.) Czapki Michał: $41/XI$.
 39.) Czarnotórski Adam 42. $28/X$.
 40.) Głós obywatela do Stanów 43. s. d.
 41.) Gorzeński August: 44. $14/II$; 45. $12/V$.
 42.) Heyking Henryk. K. 46. $12/II$.
 43.) Karp M. F. 47. $24/I$.
 44.) Ledochowski Ant. 48. $14/II$.
 45.) Lęski Marcin 49. $14/IV$.
 46.) Matwiechowski Stan. ~~50~~ Uniwersał 50. $7/V$.
 47.) Matuzewicz Tad. 51. $5/V$. ~~52~~
 48.) Meisnerowski Kasper 52. $12/VIII$.
 49.) Pomatoński Michał 53. $28/X$. 54. $7/XII$. 55. $5/XII$ [odm. col.]
 50.) Prawo pod tyt: Miasta nowe krol. wolne 56. $18/IV$.
 51.) Rozgraniczenie dóbr o Provinc. koron. 57. $5/XII$.
 52.) Skorkowski Albin. Karim. 58. $9/V$.
 53.) Sołtyk Stanisław 59. $24/X$.
 54.) Urządzenie wiecyste królewskiemu 60. s. d.
 " " " " " 61. $19/XII$.
 55.) Trębicki Ant.: Projekt: Miasta nowe krol. 62 s. d.
 " " " " " 63. s. d.

- 56.) Trębicki Ant: Projekt Miasta nowe Krol. 64. s. d. [odm. ed.]
- 57.) Uwiadomienie o corocznem deficit skarbu Koron. ^{65.} 65. 28/X.
- 58.) Hogeicki Jan 66. 6/VIII.
- 59.) Wolff de Ludinghan Jerry 67. 13/II.
- 60.) Hajaczek 68. 1/I.
- 61.) Łatuski 69. s. d.
- ✓ 62.) Zasady do projektu o miastach 70. 14/IV.
- 63.) Lboński Jan. 71. 6/IV; 72. 14/IV.

6 M O W A

J Mci Pana

J A N A

K A S P A R E G O

J. K. MCI KONSYLIIARZA

RADZCY KRAKOWSKIEGO

*Przy złożeniu Summaryuszu Miasta Stołecznego Krakowa
w Prześwietnej Delegacyi od Najjaśniejszych Seymułg-
cych STANOW wyznaczoney. Dnia 7. Lutego
Roku 1790.*

NA SESSYI TEYŻE DELEGACYI

M I A N A.

PRZESWIEOTNA DEPUTACYO, JASNIE WIELMOŻNI PANOWIE!

Miaſto Kraków ogołocone z tego wſzystkiego, co Go niegdys możnym i przyiemnym. czyniło, nie tylko w rzędzie Miast Europeyskich, ale i w pierwszeńſtwie Miast Kraiowych, utraciwszy upoważnienie ſwoie, liczy ieſzcze dwa nie zatarte ſłady znakomitey trwałości ſwoiey, to ieſt, w wspaniałych Budowlach i w Wiernych Obywatelach.

Dochowanie wiary i poſłuszeńſtwa ma zawsze za grunt pierwiastkowe obowiązki, które lub Strona Stronie, lub Moc Rządowa, Obywatelóm do wykonania podała; każdy więc chcąc być bez poſzlaki wiernym, musi być oſtrożnym, i na wſzelkie przypadki baczny.

A

Te

Te to są dwie prawdziwe przyczyny, które Miasto Kraków od ogólnej Miast innych usunęły kolei. Gdy jednak za wyrokiem Prawa u iednej wraz z innemi uyzrzało się bydź postawione mety, równe w uszczęśliwieniu powszechnym uznaje dobro i interes, a w skutkach takowej Obywatelskiej powinności, Nas woli swojej Tłomaczów, przed obliczem Waszym Panowie, od Najjaśniejszych Rzeczypospolitej Deputowanych, stawia.

Osnowa cała obowiązku Naszego, lubo do ogólnego szczęśliwości zmierza widoku, z trzech atoli składa się części, z korych pierwsza na ufności; Druga na sprawiedliwości; Trzecia na łaskawości Waszej gruntować się iedynie mogą.

Nie było nigdy w zamiarze Miasta Krakowa, aby innym Miastom, równie los powszechny interesującym, na przeszkodzie stawało, bo emulacya takowa, nie tylko staćby się gruntowną niemożliwą, ale nawet nie małą przyniosłaby ohydę; nie bowiem nie masz w pojęciu łatwiejszego nad tę prawdę: że w tak rozległym, iak iest Polska, Kraiu, nie tylko Miast kilka, ale i kilkaset, bez wzajemnego sobie szkodenia, utrzymywać się mogą, byle tylko Rząd łagodny, tak dla Rodaków przyjemnym, iak i dla Obcych stał się bez odmiany powabnym.

W żadnym Wieku nie było Interessem Miasta Krakowa, na cudzym upadku swoje budować szczęście, a tymi więcej w Wieku i położeniu dzisiejszym, gdy obce Granice każdemu niesmakującemu w niedostatku Miast Kraiowych, do przeniesienia się nazywają podają sposobność; Dobro więc Miast wszystkich, stanie się dobrem i uszczęśliwieniem Miasta Krakowa, do którego dążyć nie tylko dawne pozwalają Prawa, ale i Najświeślejsi Pra-

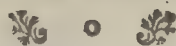

Prawodawcy, że Nas doprowadzić zdołaią, pełną pokory pokładamy ufność.

Idę teraz do istotnego zamiaru mego, i składam Summaryusz Praw i Przywileiów Miastu Krakowowi w Wiekach dawniejszych, i późniejszych nadanych, chciałbym przekonać, ale pewniey ięszcze weyrzenie w te wszystkie dowody przeświadczyć Prześwietną Deputacyą zdołaią, że to wszystko, co Nam było od Królów tak Dziedziców, iako i po nich następnych nadane, nie tylko było dowodem ich wspaniałey łaski i hoyności, ale oraz i wynadgrózeniem za istotne, wierne, i rzetelne Miasta tego usługi, a przeto spodziewać Nam się należy, że tak od Prześwietney Deputacyi Jaśnie Wielmożnych Panów, iako i Nayiaśniejszych Rzeczypospolitey Seymujących STANOW, *tanquam deservita merces*, zważane będzie.

Niemamy najmniejszey boiaźni, ażeby to, co Nam iest tak uroczyście udzielone, iakieykolwiek wątpliwości lub uwleczeniu podpadać mogło, bo widzimy się bydź pod mocą pełnych cnoty i rostopności Prawodawców, przed któremi przeszłość nikiemnieć, a przyszłość w naśladowaniu silić się będzie musiała. Mamy nadto przy sobie, tych zacnych Praw Naszych Stróżów i Opiekunów, których udzielaiąca się władza Królewska, Nam łaskawie przeznaczyć raczyła, w Osobach Jaśnie Wielmożnych Pieczętarzy.

Nie stawamy więc za rozszerzeniem Przywileiów Miasta Krakowa, ale raczey przychylną zanosimy proźbę, ażeby i inne Miasta do podobnych Przywileiów dopuszczone zostały, iednakże tak Miastom wszystkim w ogólności, iako i Miastu Krakowowi do życzenia zostaje, by czułość dzisiejszego Rządu, odpowiadała rostopney hoyności Poprzedników swoich, to iest: ażebyśmy skutecznie

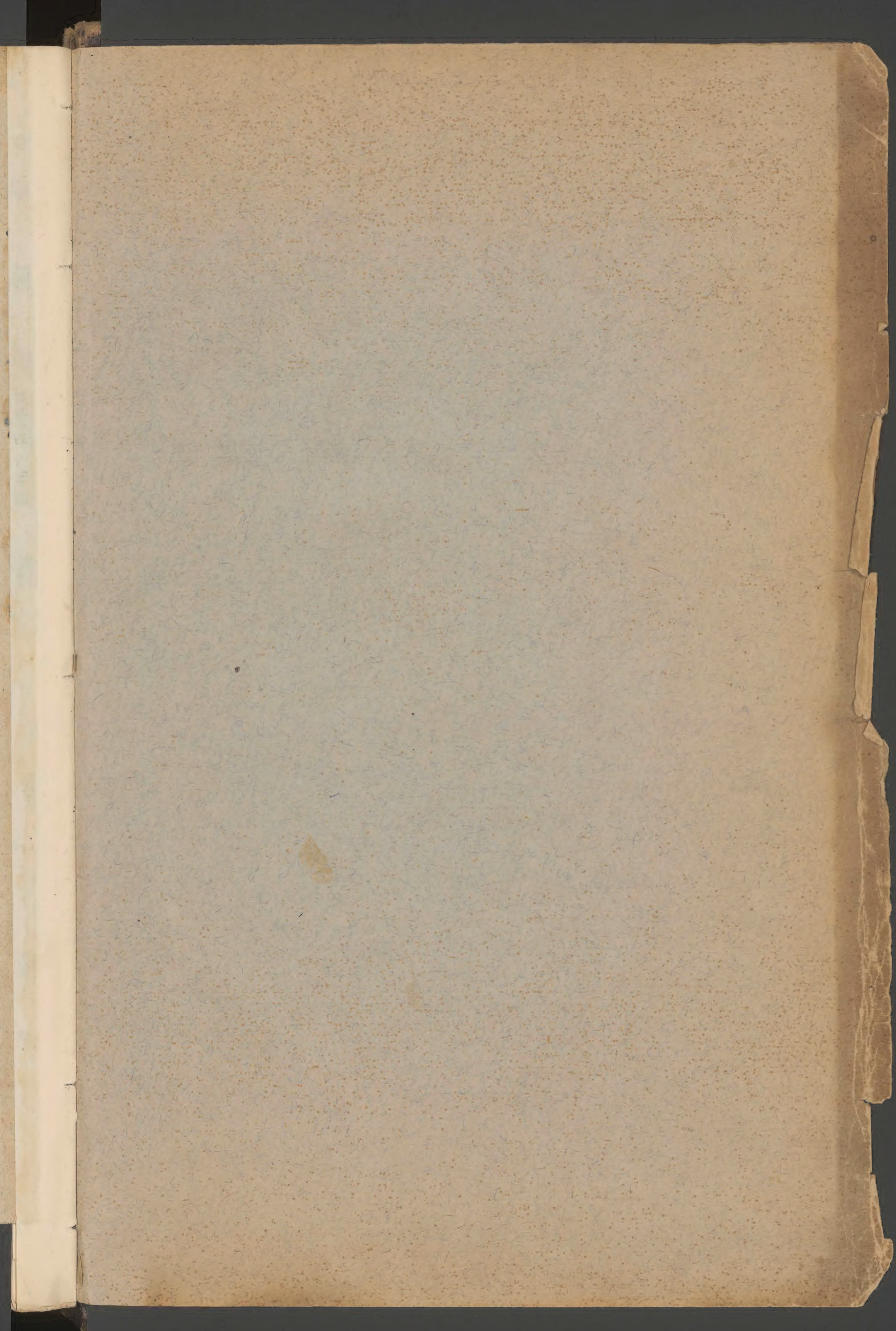
i bez żadney przeszkody, wspólnych swobód Naszych używać mogli.

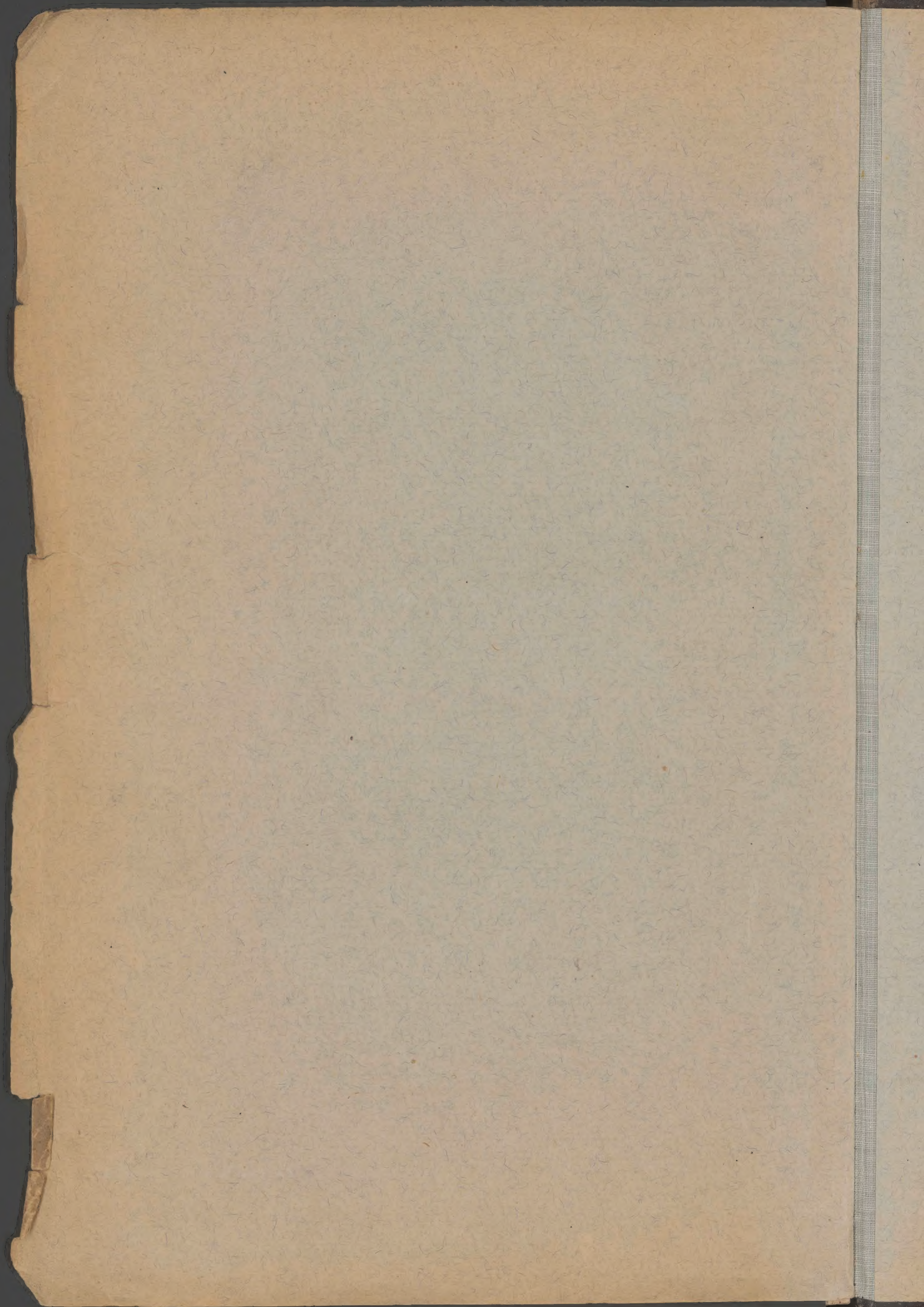
Z położonych autentycznie dowodów Miast Koronnych, i Wielkiego Xięstwa Litewskiego, dowie się łatwo Prześwieтна Deputacya, co te Miasta mają sobie nadane, oraz z Prawa Municypalnego, iakie należą Wolności i Prerogatywy Miastom, dostatecznie przekonać się zdoła. Ale nayusilnieysze domniemywanie nie może Jaśnie Wielmożnych Panów wiadomemi uczynić, tych szczególnych potrzeb, które z okoliczności zawsze odmiennych wynikać mogą.

Gdy więc stanie się zadosyć temu, co iest Prawem do uskutecznienia nieodwłocznego nakazane, będzie miało Miasto Kraków więcej sposobności, a nawet i śmiałości, w przełożeniu tego wszystkiego, co go w szczególności dotyczyć, niszczyć, lub uszcześliwić może.

Zamawia więc sobie u Prześwieтney Deputacyi Jaśnie Wielmożnych Panów, łaskawe przyięcie tego Projektu, który od Nas do szczególnego podźwignienia Miasta Krakowa stosownie do dawniejszego, z niektórymi jednak odmianami, podany będzie, a ten gdy od Was Jaśnie Wielmożni Pano wie za przyzwoity uznany, pewnie sobie obiecywać można, że za wsparciem Waszym w Nayiaśniej szych STANACH utrzymanym zostanie.

1

3

9

17

22

25

30

40

41

47

53

55

60

67

